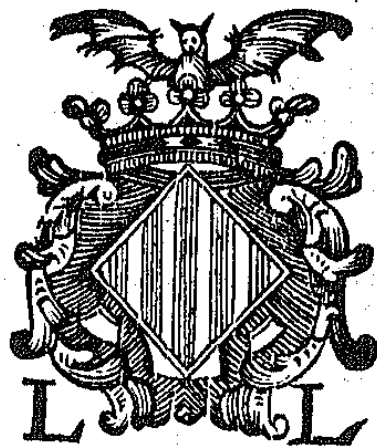

S. VIII
1706 (5)

✱

CARTA NO VISTA , LLETRA HUBERTA , COMBIT
cheneral , y particular que fa Quelo el Roig de Albal , Net
de lá tia Rafela , à tota lá Cort de Madrit , pera que vinga
à veure , ò mirar la gran festa Centenar de la Verche Am-
paradora , relatant lo lluit que estarà el País Valencià , ador-
nat de els Pimpollos de les Valencianetes à la Ley. A ex-
penfes , y costes de un Meche in fieri , que fon qui el và
traure de una enfermetat oculta.

S Agrat , la mà me tremola !
tot ellie entresuat,
ple de vasques , de mohines,
pules , y altres animals
com voltès , es fert , no ignoren,
que son efectes del cas ;
pues voler fer una cosa,
que es menester molt espai,
en meins de ... li posen hores
quantes ne pugen tocar
el Micalet de Valencia,
y la Giralda. Sagrat,
tot el intelectus tinc
mich entre fosc , y entre clar,
fols en pensar que he de dir,
y tinc de anar relatant
la festa , mare de felles,
vull dir la de el Centenar,

de la Verche Amparadora,
Mare de els Desemparats,
gran Patrona de Valencia
com ya tot lo mon ho sap.
Sagrat , que es poc el assunte,
pues pera el millor niha,
que no es pera caps redons
el escriure Centenars.
Yo em trobe com una bestia,
tot aturdit , y trabat,
sens poder llargar un peu,
ni desplegar una mà,
en mes de fismil enredros,
que em chiulen als orellals,
pera que yo els done entrada
en aquelle meu tractat.
Les Roques dihuen : nosatros
som primer , com à mes grans,
tant

S. VIII

1706 (5)

✱

CARTA NO VISTA , LLETRA HUBERTA , COMBIT
general , y particular que fa Que lo el Roig de Albal , Net
de la tia Rafela , à tota là Cort de Madrit , pera que vinga
à veure , ò mirar la gran festa Centenar de la Verche Am-
paradora , relatant lo lluit que estarà el País Valencià , ador-
nat de els Pimpollos de les Valencianetes à la Ley. A ex-
penses , y costes de un Meche in fieri , que fon qui el và
traure de una enfermetat ocalta.

Sagrat, la mà me tremola!
tot estic entrosuat,
pie de vasques , de mohines,
pules , y altres animals
com vollès , es fert , no ignoren,
que son efectes del cas;
pues voler fer una cosa,
que es menester molt espai,
en meins de ... si posen hores
quantes ne pugen tocar
el Micalet de Valencia,
y la Giralda. Sagrat,
tot el intelectus tinc
nich entre fosc , y entre clar,
fols en pensar que he de dir,
y tinc de anar relatant
la festa , mare de felles,
vull dir la de el Centenar,

de la Verche Amparadora,
Mare de els Desemparats,
gran Patrona de Valencia
com ya tot lo mon ho sap.
Sagrat , que es poc el assunte,
pues pera el millor niha,
que no es pera caps redons
el escriure Centenars.
Yo em trobe com una bestia,
tot aturdit , y trabat,
sens poder llargar un peu,
ni desplegar una mà,
en mes de fismil enredros,
que em chiulen als orellals,
pera que yo els done entrada
en aqueste meu tractat.
Les Roques dihuen : nosatros
som primer , com à : mes grans,
tant

tant en causa, com efectes,
 pues incluin mil encants,
 Els Chagans clamen: nosatros
 ham de ser privilechats,
 pues som el honor, y gloria
 de este País Valencià.
 Els Nanos à boca lubrida,
 nunca paren de cridar,
 demanant, com per chullicia,
 que volen ser, cap sagrat,
 de las primeras personas;
 pues son sugetos mes alts,
 y sent festa del seu poble,
 volen el cetro empuñar,
 posanse, en aqueste dia,
 com machors, al cap de banc.
 Pues cavallers què els pareix?
 Yo com ho tinc de achustar?
 No es rahò que els forasters
 tinguen el asiento ale
 en la festa, y que els de casa
 ferveisquen? qui ho ductarà?
 Tambe el Dragò de el Colechi
 me podria demanar
 el primer lloc, com à home
 mes grave, y asò no obltant
 se està molt quiet en sa casa
 sens desplegar los quixals,
 perque veu que es gran rahò
 fer els forasters privats,
 y aixi tancant les orelles,
 sent lo fort à tot cridar,
 vull començar esta obra,
 en primer lloc combidant
 als forasters, que un Amic
 intim de gran amillar,
 à qui dec grans atencions,
 y afectes; pues en ser cas,
 sino agües següt per ell,
 ya fora yo soterrat;
 pero en ses sabies receptes
 (que es de Galeno cixemplar)
 me và traure una gran bolsa
 de cues, que em cucaben ya
 las menudencias internas,
 y despues vach desbochar

mes mer-da re gran disgust
 si dic lo que em feu buidar
 en un Papamerdis Rubris,
 que em feu pendre, y en lo cap
 se me quedà tan impresa
 la recepta, y tan frescal,
 que pera que tots la sapien
 els se la vull relatar:
 Resipe Audimonie. Diaforeti,
 Crepusculum unum, Cuerni ciervis,
 puntas ocho, Quinfore, granadas
 duras. Sirupi Papa merdis rubris,
 uncion una. Aque Cardenalis
 verediçti, uncias tres milce.
 Al folio noventa y seis,
 capitol trefse, sagrat,
 los Crepusculos maternos
 me papaver-rubricà,
 y em deixà mes net de pancha
 que una bosa de Estudiant;
 pues com dia aus forasters,
 que habiten en la Ciutat,
 Cort, ò Villa de Madrid,
 son à qui tenen de anar
 estes notes, ò noticies
 de la festa, combidant
 à sus Mercès, Señories,
 Dons, Usies, y altres tals,
 noms, ò titols, que se posen
 pera averlos de parlar,
 (mes com yo no sè qui son
 els parlare al sà, y al plà,)
 que se indignen, ò se dignen
 de vindre à veure, ò mirar
 la Capitana de feltes
 que anirè à son tems notant.
 Comienzo por cortesia,
 en la montera en la mà:
 Congrésso illustre de nobles,
 parens, coneguts, y estrañs
 de la Corte Matritense,
 Villa, y Alcazar Real
 del gran Don Carlos Tercer,
 Rey de España, que Deu guarde
 à tots arreu os combide
 en chunt, y en particular;

en chunt, à tot hom vivent,
 y desde el chic al mes gran,
 suplicant que aquell que puga
 no se deixi de trobar
 en les feltes de la Verche
 de tot hon Desèmparat.
 Entonces voreu primors,
 idees, chuins estrañs,
 coses noves nunca vistes,
 que os quedareu espasmats
 de contemplar les rareces
 de les funcions que es faràn.
 En particular, combide
 als que me obliga, sagrat,
 à combidar el Amic
 de aquell recipe de dalt
 al folio noventa y seis,
 estos combidats seràn
 els que dirè: en primer lloc,
 mi Don Fulano de tal,
 Señor de Clau platechada,
 Governador del seu cap;
 tambien à Don Pedro Grullo,
 el Autor de veritats;
 à mi Señora Doña Ana,
 consorte de un Oficial
 del Regimiento de Espuela,
 Señor del seu Principat;
 à mi Señor Don Tordillo,
 Cavallero Numeral,
 y de la Creu de Mislata,
 Marqués de Quatrosfes-març;
 tambien à la mi Señora
 Doña Quiteria Real;
 à Don Trespontos Babieca,
 Conde de quinze Condats,
 Varon del meson de Estrella,
 Instiutor general
 dels empedrats de Madrid,
 y la Marèa, sagrat,
 que bal mes veure porqueres,
 que veure lo que arrastrant
 porta la armada Gallega
 per tots aquells carres grans
 de la Ciudad de Madrid,
 fontornos, horts, y arrabals;

à Don Pepo Catempet,
 expressor particular,
 Señor de la Cantarilla
 de Leganitos, sagrat,
 el Señorio mes noble,
 que tè el mon en sus ellats;
 à Doña Hurraca de Rueca,
 Señora dels emparrats,
 y alfalsos de la Baviera,
 con su Esposo intitulat
 Don Telesforo de Nunca,
 Conde, y Señor dels mes Grans;
 Proto curador del Rastro,
 extramuros, y Ciutats,
 como se estila en sus firmas;
 per fi, pera rematar
 rahons, paraules, y titols,
 queden ya per combidats
 todas las dichas Personas
 de diguit anys en aball,
 y de catorce en amunt
 tots quants sen puguen trobar,
 parents, bolents, coneguts,
 per coneixer, y arres tants
 quants yo ne puga admitir
 per ara, y per mes abant.
 A tots aquestos combide
 pera que vinguen quant ans
 a veure las dichas fiestas,
 que se componen, sagrat,
 en esta Provincia insigne,
 ò Villa de Valencians.
 Boreu com tots los carrers
 desde les plantes al cap
 estaràn fets uns chardins
 de flors del temps de tor lañ;
 tapa parets de mil modes,
 esplendidissims Altars,
 sens numero, lluminaries,
 diferents, y altissims arcs;
 castells en laye, en mes foc,
 que quant Troya es và cremar,
 per fi, tocant à les plazas,
 y carrers de la Ciutat,
 no yaurà à hon posarse un home
 que no estiga fellechat.

Si toque la profesò
 es este un punt à tan alt,
 que sempre quedarè curt
 per mes que em vullga estirar;
 perque no tindrà segon
 el laberinto tan gran
 de Danfes, de Cavallets,
 de Roques, Carros triunfals,
 fets de quatre mil idees
 impossible de contar;
 uns de Dragons en montañes,
 atres de Pabos reals;
 aquells de Lleons, y Tigres,
 aquestos, de Rats penats;
 uns que porten forns de vidre,
 atres porten à un granàs
 Chagant, que es diu Sen Christofol,
 y per fi de modos tants
 (de chardins, fonts, y muntañes,
 rius, forns, Capelles, Ciutats
 en Pabos, Lleons, y Tigres,
 Dragons, y atres animals
 com voltès en les muntañes
 els avrán vist pasturar,
 que serà la millor vista
 desde Ponent à Llevant.
 Les moyxigangues, tornèos,
 dances de chies, y de grans,
 no es capàz que tinguen numero;
 un Ofici, diu que ya,
 que traurà una dança nova
 de cheperuts, sàgranat,
 las quatre partes del mundo
 dins Valencia es trobaràn!
 El Ofici dels Pellers
 (ola, no nomenant parts)
 diu que ha comprat sisnil bares
 de budells de bou, sàgrat,
 sens duete en la profesò
 aniràn embudellats;
 també seguirà despues...
 pero que intenta, sàgrat,
 esta mehua servellera
 relatar el Centenar?

Es un intent impossible;
 y aixi Señors combidats,
 que vullgen saber per punt
 les festes del Centenar;
 els lluiments de Valencia;
 les torres, y els campanars
 tots plens de farols, y boles,
 vanderes, papers pintats,
 castells, que es faràn à manta
 en les plazes; en lo alt
 campanar, ò Micalet
 un castell se compondrà
 de lo que no se avrà vist
 en la terra, ni en la mar;
 pues tindrà sent pams en quadro,
 y dosentes vares de alt;
 dos mil Altars per la volta,
 que ha decretat la Ciutat;
 en la Plaza de les Barques
 un gran habre plantaràn
 de baques, cabrits, borregos,
 pabos, y polles al ast,
 pera tots quants menchar vullguen
 de la gran font del mercat
 eixirà vi de à catorce
 tot lo dia, sàgranat,
 que serà la machor vista
 pera els seus aficionats;
 y per fi, qui vullga veure
 les roles del mes del añ
 que en esta Ciutat se crien
 com son tots los diamants
 de nostres Valencianetes
 tan fines com lo coral,
 vingasen à tota presa
 sens vergoña, cap sàgrat,
 y tindrà que contar coses
 pera sent dies, y un añ.
 Queden en Deu. Las memorias
 andan por supuesta ya.
 Quien mas los desea ver
 es aquell tan nomenat
 Quelo el Roig, net de la panca
 Llauro del terme de Albal.

F I.

Ab les Llicencies necessaries.